

Täysistunto

Torstai 3.12.2015 klo 16.01—21.22

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 12 ja 48 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 120/2015 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 10/2015 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 10/2015 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

19.47 **Eeva-Johanna Eloranta sd:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan perusopetukseen valmistavan opetuksen rahoituksen muuttamista siten, että opetuksen järjestäjä voi saada puolet perusopetukseen valmistavan opetuksen valtionosuudesta niiden oppilaiden osalta, jotka ovat osallistuneet tähän opetukseen 4—8 kuukautta, tai yli 8 kuukautta opetusta saaneiden osalta kokonaan. Näin varmistetaan kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien resurssit huolehtia alueellaan asuvien esi- ja perusopetusikäisten opetuksesta silloin kun oppilas tulee maahan tai oppilaan asuinpaikka Suomessa vaihtuu kesken lukuvuoden.

Tällä hetkellä rahoitusta ei ole saanut, jos oppilas ei ole ollut kirjoilla laskentapäivänä 20.9., ja niin kuin hyvin tiedätte, tällä hetkellä tilanne on aika erikoinen näiden asioiden suhteen. Elikkä tarve on ollut olemassa jo pitkään, mutta nyt kun tämä turvapaikanhakijoiden määrä on kasvanut yllättäen, tämä on lisännyt tarvetta tuntuvasti. Vaikka valmistavan opetuksen järjestämiseen ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta, se on lähes aina välttämättöntä, jotta turvapaikanhakijalapsi tai -nuori saisi riittävät edellytykset osallistua varsinaiseen perusopetukseen, ja esitys onkin näin ollen mitä kannatettavin.

Tärkeää on kuitenkin, että uudistuksen vaikutusten seuranta ja lain tarpeellisuuden jatkuvaa arviointia tehdään, sillä tämä turvapaikanhakijatilanne saattaa jatkua sen kaltaisena, että tarvetta on myöskin ensi vuoden jälkeen tälle laille. Elikkä tämä hallituksen esityshän on vain väliaikainen.

Sivistysvaliokunnassa ehdotimme harkittavaksi, että jatkossa valmistavan opetuksen rahoitus kytkettäisiin esitettyä tarkemmin toteutuneen opetuksen määrään, jolloin rahoitukseen oikeuttavan opetuksen minimimääräkin voisi olla 4:ää kuukautta lyhyempi.

Kovin ikävää on kuitenkin se, että tämä hallituksen esitys ei koske oppivelvollisuusiän ylittäneitä oppilaita. Valiokunnassa saamamme asiantuntijaselvityksen mukaan tämä esitys voi johtaa siihen, että yli 16-vuotiaat oppilaat jäävät perusopetukseen valmistavan koulutuksen ulkopuolelle, ja tämä on kyllä erittäin ikävä asia. On aivan välttämättöntä, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 75/2015 vp

myöskin näille oppilaille tarjotaan eri oppilaitoksissa mahdollisuus hyvän peruskoulutuksen kautta onnistuneeseen kotoutumiseen, jatko-opintoihin ja työllistymiseen niin, että tähän varataan sitten myöskin riittävää rahoitusta. Aikuisille suunnatun kotoutumiskoulutuksen osajia ovat meillä erityisesti aikuislukiot, aikuiskoulutuskeskukset, kansalaisopistot ja kansanopistot, joissa kotoutumiskoulutusta on kehitetty jo vuosikymmenien ajan ja siinä on ihan hyvin onnistuttu.

On selvää, että riittävä suomen tai ruotsin kielen koulutus on kaikkien maahanmuuttajien oikeus ja kotoutumisen perusta, ja me kaikki tiedämme, että vähintään tuon toisen asteen koulutuksen suorittaminen on paras tae myöskin sitten myöhemmin sen työpaikan saamiseen. Onhan selvitetty, että ilman toisen asteen koulutusta jääneiden ihmisten työura on jopa kymmenisenkin vuotta lyhyempi kuin niillä, jotka ovat sen suorittaneet. Eli koulutus on avain kunnolliseen kotoutumiseen ja työpaikan saantiin.

19.51 Päivi Räsänen kd: Arvoisa rouva puhemies! Tämäkin on esitys, josta on syytä antaa sivistysvaliokunnalle ja hallitukselle myös kiitos, että tähän on ryhdytty ripeästi, koska meille todellakin tulee yhä enemmän niitä turvapaikanhakijoita, joiden lasten koulutuksesta on kannettava vastuu ja joista on huolehdittava. Tällä esityksellä pyritään nyt sitten varmistamaan kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien resurssit huolehtia opetuksen käynnistämisestä, kun oppilas tulee maahan tai oppilaan asuinpaikka vaihtuu kesken lukuvuoden.

Kaiken kaikkiaan tämän kotouttamisen, kotouttamiskoulutuksen, johon edellinen puhuja viittasi, laadun varmistaminen on erittäin tärkeää näissä olosuhteissa, kun näiden kotoutettavien määrä kasvaa hyvin voimakkaasti. Se on ihan yhteiskuntarauhan takia tärkeää ja totta kai sitten näiden ihmisten ja perheiden kannalta, jotka tänne tulevat.

Mielestäni tulisi myös harkita sitä, että koko kotouttamiskoulutuksen kokonaisuus siirtyisi selkeästi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoitavaksi. Tällä hetkellä siinä on tuolla työ- ja elinkeinoministeriön puolella, mutta uskon, että sillä tavalla pystyttäisiin tätä ikään kuin sivistyspoliittista tarkastelua vahvistamaan koko tuon kotoutuskoulutuskokonaisuuden osalta.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 120/2015 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.